

“Het ontstaan van een lied”

Door: Jeu Borger. (De bron is: Tila Borger).

Tot ongeveer 1925 werden in Brunssum 4 kermissen per jaar georganiseerd. De voorjaarkermis in februari werd St. Brigid-kirmis, afgeleid van St. Brigida, genoemd. Het was een kermis zonder attributen en speelde zich hoofdzakelijk in cafés af. Er werd dan personeel aangenomen en gewisseld onder de boeren. De jonkheid ging dansen en naar het café. Er werd ook veel “gefrúschopt”; dit was het naar het café gaan na de hoogmis en vóór de “middig”, dit laatste werd wel eens vergeten. Deze kermis was geen drie dagen maar alleen op zondag.

De zomerkermis werd 1e zondag na Pinksteren gehouden en werd de “Bronk” genoemd.

Deze kermis ging gepaard met een processie, waarbij het Allerheiligste werd getoond en het kermisterrein stond vol met attributen.

Thuis werden de genodigden ontvangen op vlaa en kouwsjottel met kofte en het nodige alcoholisch nat. Familie en genodigden, die van ver moesten komen, werden ook op de “middig” verwacht. Soms werd zelfs een koe geslacht.

Noa de middig gong de familie het land bekijken en bewonderen.

Het opdienen van de kouwsjottel tegen 7 uur was het sein van beëindiging der feestelijkheden. Na dit maal gingen de gasten, die soms wel 2 uur gaans hadden, naar huis en de thuisblijvers soms naar het café.

De totale kermis duurde 3 dagen.

Het waren echte feestdagen waarvoor lang gespaard werd.

De najaarskermis werd de oktoberkermis genoemd en viel in de 1e week van oktober.

Deze kermis was te vergelijken met de zomerkermis behalve dat dan geen processie was, wel een drie Heren - Hoogmis. En duurde drie dagen.

De winterkermis werd gehouden omstreeks St. Maarten (11 november) en was de “Sintermeer”.

Deze kermis werd gehouden op ongeveer dezelfde wijze als de voorjaarkermis. Ook hier werd van personeel gewisseld en werden de cafés druk bezocht en duurde 1 dag.

Om welke reden is niet helemaal duidelijk - dat is bij bestuurders vaker het geval – maar 4 kermissen was teveel. 2 kermissen moesten van hoger hand worden afgeschaft.

De keuze viel op de St. Brigid en de Sintermeer.

Het moge duidelijk zijn dat dit het nodige stof deed opwaaien.

De ene partij wilde niet weten van afschaffen en de ander wel. Hoe het gevecht zich binnenskamers heeft afgespeeld weten we niet, maar, er kwam een compromis uit de bus waar de bevolking mee kon leven.

De St. Brigid werd opgeheven en de Sintermeer werd in eer hersteld.

Zoals zo vaak, als een twist tot eind komt, wordt het gebeuren bezongen.

Er ontstond het volgende lied:

*Va rietsem rietsem falderietsem
Va rietsem rietsem falderraldera
Weë sjaft noe 'n kirmis aaf
Sint Brigid waor al vertrokke
Mit zien wiej en lange rokke
En op ee-maol selderment
Sintermeer is weer present.*

(De auteur van het lied is onbekend.)

Ik kan me ook nog drie kermissen herinneren, een werd afgeschaft rond 1950.
Dat moet dan wel de Sintermeer geweest zijn.

